

РЕШЕНИЕ

№ 23697

гр. София, 15.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 15.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **4990** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

Образувано е след отмяна на Решение № 8027/29. 12. 2022 г., постановено по адм. дело № 8513/2022 г. по описа на Административен съд - София град и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на съда със задължителни указания, дадени с Решение № 5516/08. 05. 2024 г., постановено по адм. дело № 5346/2023 г. по описа на ВАС.

Предмет на разглеждане в настоящото производство е жалбата на Д. К. Д. срещу Решение № 407/ 17. 08. 2022 г. на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав на Комисията за защита от дискриминация /КЗД, Комисията/, постановено по преписка № 402/2021 г.

В жалбата са изложени подробни аргументи за незаконосъобразност на оспорвания акт, като се иска неговата отмяна.

В съдебното заседание жалбоподателят се явява лично и с адв. П., като поддържа жалбата и молят същата да бъде уважена.

Ответникът – Комисията за защита от дискриминация не изпраща процесуален представител. В писмен отговор оспорва основателността на жалбата.

Заинтересованите страни – П. Д. И., И. М. Б., Д. И. С., ДФ „Земеделие“ и Министерство на земеделието не изпращат процесуални представители.

Заинтересованата страна – Б. Д. М. се представлява от адв. А., която оспорва

основателността на жалбата и моли за нейното отхвърляне.

Административен съд - София град, като обсъди становищата на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало по депозирана жалба с вх. № 44-00-2929/27. 08. 2021 г. на Д. К. Д., в която са изложени твърдения за осъществена дискриминация от страна на ДФ „Земеделие“ по признак „образование“. В жалбата е посочено, че на 12. 07. 2021 г. Д. е уведомен, че със Заповед № 1665/12. 07. 2021 г. на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ на основание чл. 107, ал. 1, т. 5 и чл. 108 ЗДСл. е прекратено служебното му правоотношение с ДФ „Земеделие“, по силата на което е заемал длъжността директор на дирекция „Противодействие на измамите“ от м. 08. 2017 г., а в предходния период от м. 06. 2010 г. е бил служител в дирекцията. Като основание за прекратяване на служебното правоотношение е посочено, че съгласно изменение на утвърдена длъжностна характеристика на заеманата от служителя длъжност - директор на дирекция „Противодействие на измамите“, е въведено изискване за образователна степен „магистър“, област „сигурност и отбрана“, професионално направление – „национална сигурност“. В заповедта било посочено също, че в резултат на промените за служителя е настъпила обективна невъзможност да изпълнява служебните си задължения, тъй като преставя да отговаря на изискванията за заемане на длъжността директор на дирекция „Противодействие на измамите“. Мотивите за прекратяване служебното правоотношение на Д. Д. с ДФ „Земеделие“ са сведени до знанието му на 13. 07. 2021 г., когато му е представен екземпляр от заповедта, с което е уведомен и за промените в изискванията за заемане на длъжността, без да е попитан дали отговаря на новите критерии.

Със Заповед № 1665/12. 07. 2021 г. на директора на ДФ „Земеделие“ на основание чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл е прекратен служебното правоотношение с Д. К. Д., на длъжност директор на дирекция „Противодействие на измамите“. С Решение № 5810/14. 10. 2021 г. по адм. дело № 7656/2021г. на Административен съд – София град е отменена Заповед № 1665/12. 07. 2021 г. на директора на ДФ „Земеделие. Съдебният акт е оставен в сила с Решение № 3339/07. 04. 2022 г. по адм. дело № 12056/2021 г. на Върховния административен съд.

Въз основа на подадената жалба, с разпореждане № 1232/11. 10. 2021 г. председателят на КЗД е образувал производство по преписка № 402/2021 г., разпределена на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав по изложени оплаквания за дискриминация по признак „образование“ - чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.

С уведомление с изх. № 44-00-3068/14. 09. 2021 г., Д. Д. е уведомен за образуваната в КЗД преписка, указано му е да конкретизира лицата, срещу които са насочени оплакванията му и исканията му във вр. с чл. 47 от ЗЗДискр.

В Комисията е постъпило становище вх. № 44-00-3164/27. 09. 2021 г., в което Д. К. Д. посочва, че лицата, които били вероятно отговорни за изменението на длъжностната му характеристика и прекратяването на служебното му правоотношение, са П. Д. И., директор на дирекция „Човешки ресурси“, И. М. Б., директор на дирекция „Правна“, Д. И. С., главен секретар, Б. Д. М., изпълнителен директор на ДФ „Земеделие“. Поставеното дискриминационно условие за заемане на длъжността нито било съществено, нито определящо, за да се въведе изискване за образование по специалност „Национална сигурност“, нито целта била законна, поради което в случая не била налице хипотезата на чл. 7, ал. 1, т. 2 от ЗЗДискр., която изключва наличието

на дискриминация при различно третиране.

До жалбоподателя е изпратено уведомление с изх. № 44-00-3724/09. 11. 2021 г., с което КЗД го уведомява за възможността по чл. 9 от ЗЗДискр. да представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация.

С писмо изх. № 16-10-181/22. 11. 2021 г. П. Д. И., директор на дирекция „Човешки ресурси“ в ДФ „Земеделие“ е уведомена за образуваната преписка № 402/2021 г. за извършена евентуална дискриминация по признак „образование“ спрямо Д. Д., като ѝ е предоставена възможност да представи становище и доказателства по твърденията в жалбата. В отговор П. И. е депозирала становище с вх. № 16-10-183/01. 12. 2021г., в което сочи че изменението на длъжностната характеристика на Д. е продиктувано от появата на нови обективно настъпили промени и обстоятелства. ДФ „Земеделие“ е информиран от Европейската прокуратура с писмо, че е определен за национален орган разполагащ с информация, която може да попада в компетентността на Европейската прокуратура в съответствие с чл. 24, § 1 от Регламента за Европейската прокуратура. Поради това за Фонда възниквало задължението да докладва всяко криминално провинение, което можело да попада в компетентността на Европейската прокуратура, на Европейската делегирана прокуратура в България или компетентните национални органи, които могат да предадат на Европейската прокуратура. Тя имала правомощие да провежда разследвания в държавите членки, като на фокус са престъпленията, засягащи финансовите интереси на ЕС, така както са определени в Директива/ЕС/ 2017/1371, поради което прокуратурата следва да бъде информирана за всеки факт, който може да съставлява престъпление. В ДФ „Земеделие“ комуникацията с МВР, ДАНС, КПКОНПИ, прокуратурата, съда, органите на досъдебното производство и О. по отношение на неправомерното усвояване на европейски средства се осъществявала от дирекция „Противодействие на измамите“. Кореспонденцията на ДФ „Земеделие“ и О. се фокусирала върху постигане на приоритетите на ЕП и избягване на образуване на паралелни административни разследвания. Това налагало изменението на длъжностната характеристика на директора на дирекцията на основание чл. 8, ал. 1 от Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители и в съответствие с изискванията на Класификатора на длъжностите, като се въведе по-профилирано образование с цел подобряване дейността на дирекцията и Фонда. Промяната в образователното изискване е извършено добросъвестно, с цел нуждите, характера и естеството на работата в областта на националната сигурност. В становището се посочва още, че заповедта за прекратяване на служебното правоотношение на Д. Д. подлежала само на съдебен контрол по реда на ЗДСл. Въвеждането на определено изискване за заемане на една длъжност не би могло да се третира по никакъв начин като дискриминация по този признак, за тези, които не отговорят на това изискване. Моли за оставяне на жалбата без уважение.

С писмо изх. № 16-10-178/22. 11. 2021 г. Д. И. С., в качеството му на главен секретар на ДФ „Земеделие“, е уведомен от КЗД за образуваната преписка № 402/2021 г. за извършена евентуална дискриминация по признак „образование“ спрямо Д. Д.. В отговор на предоставената му възможност за представяне на становище и доказателства по твърденията в жалбата, Д. С. е депозирал молба с вх. № 16-10-184/01. 12. 2021 г., в която се съдържат идентични аргументи като посочените от П. И.. Моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.

С писмо изх. № 16-10-180/22. 11. 2021 г. Б. Д. М. - изпълнителен директор на ДФ

„Земеделие“, е уведомен за образуваната преписка № 402/2021г. за извършена евентуална дискриминация по признак „образование“ спрямо Д. Д.. Представено е становище с вх. № 16-10-185/01. 12. 2021 г., идентично като мотиви и аргументация с това на П. И. и Д. С., а по същество също моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.

С писмо изх. № 16-10-179/22. 11. 2021 г. И. М. Б. - директор на дирекция „Правна“ в ДФ „Земеделие“ е уведомен от КЗД за образуваната преписка № 402/2021 г. за извършена евентуална дискриминация по признак „образование“ спрямо Д. Д.. И. Б. е депозирал становище с вх. № 16-10-186/02. 12. 2021 г., в което сочи, че по силата на чл. 5, ал. 3, т. 1 от Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители, той няма задължение да съгласува измененията на длъжностната характеристика на Д. Д.. И дирекцията, която той ръководи, и дирекция „Противодействие на измамите“, която е ръководел Д. Д., имали самостоятелни и независими функции и задачи, представлявали самостоятелни части от общата администрация на ДФ „Земеделие“, поради което той не се явявал ръководител на Д. Д.. Няма правомощия и по силата на вътрешни правила да съгласува длъжностните характеристики на служителите, извън дирекция „Правна“. Действително в ДФ „Земеделие“ се била наложила практика директорът на дирекция „Правна“ да съгласува длъжностната характеристика на длъжности от други дирекции, но това нямало правен характер, а единствено да се установи дали определените функции, задачи и преки задължения не противоречат на закона. Преценката била само на органа по назначаването, а контролът за законосъобразност се осъществявал от съда по реда на ЗДСл. и АПК. Въвеждането на допълнителни критерии за заемане на длъжност не съставлявало дискриминация.

С писмо изх. № 90-06-1/19. 01. 2022 г. Комисията е уведомила Министерство на земеделието за образуваната преписка № 402/2021 г. по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. за извършена евентуална дискриминация по признак „образование“ спрямо Д. Д.. Депозирано е становище с вх. № 90-06-5/27. 01. 2022 г., в което се посочва, че министърът на земеделието не е пасивно легитимиран в производството пред КЗД, тъй като не се явява орган по назначаването на директора на дирекция „Противодействие на измамите“ в ДФ „Земеделие“. Съгласно чл. 2, ал. 1 и чл. 10, т. 1, т. 8 и т. 9 от Устройствения правилник на Държавен фонд „Земеделие“, изпълнителният директор представлява фонда, утвърждава структурата на административните звена, длъжностите и поименните разписания, упражнява функциите на орган по назначаване по отношение на държавните служители.

С решение вх. № 12-11-3162/22. 10. 2021 г. на КЗД съставът, който е определен да разгледа преписка № 402/2021 г, избира за председател П. К., а за докладчик - Баки Х.. С разпореждане № 1265/29. 10. 2021 г. председателят на КЗД определя Й. Й. да извърши необходимите действия по проучване на фактите по преписката.

От докладчика по преписката Баки Х. е изготвен доклад-заключение - без дата, в който е посочено, че производството е образувано предвид оплакванията на жалбоподателя за дискриминация по признак „образование“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. Председателят е уведомен за приключилото по чл. 55 - чл. 59 от ЗЗДискр. проучване, като е отправено предложение да се насрочи открито заседание, за което страните да бъдат призовани, да бъдат насочени към помирителна процедура, както и да им се укаже възможността да ангажират доказателства във връзка с изложени от тях твърдения и възражения до първото заседание.

Със заповед № 12-11-1006/04. 05. 2022 г. на председателя на КЗД е разпоредено Н. А. да замести Баки Х. на заседанието на 17. 05. 2022 г. по преписка № 402/2021г., а с последваща заповед № 12-11-1046/12. 05. 2022 г., предходната е отменена. Издадена е Заповед № 12-11-1047/12. 05. 2022 г., с която председателят нарежда С. С. да замести Баки Х. на заседанието на 17. 05. 2022 г.

На 17. 05. 2022 г. е насрочено заседание, за което Д. К. Д. /в качеството му на жалбоподател/, П. Д. И. /в качеството ѝ на ответна страна/, И. М. Б. /в качеството му на ответна страна/, Д. И. С./в качеството му на ответна страна/, Б. Д. М. /ответна страна/, Министерство на земеделието /заинтересована страна/, Държавен фонд „Земеделие“ /заинтересована страна/ са уведомени надлежно. Резултатите от заседанието са обективирани в протокол, приложен на л. 447-457 от преписката. Страните са приканени към помирителна процедура, по преписката е приет без възражения доклад-заключение, приобщени са и събраните доказателства и становища. Видно от съдържанието на протокола, преписката е изяснена от фактическа страна, даден ход по същество и е обявена за решаване.

С Решение № 407/17. 08. 2022 г. на Комисията за защита от дискриминация по адм. преписка № 402/2021 г., Четвърти специализиран постоянен заседателен състав е установено, че П. Д. И.- директор дирекция „Човешки ресурси“, И. М. Б. - директор дирекция „Правна“, Д. И. С. - главен секретар, Б. Д. М. - изпълнителен директор на ДФ „Земеделие“ не са осъществили дискриминация по защитения съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. признак „образование“ по отношение на жалбоподателя Д. К. Д., като неговата жалба с вх. № 44-00-2929/27. 08. 2021 г. е оставена без уважение.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд – София град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, негов адресат, чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в законоустановения 14-дневен срок в съответствие с разпоредбата на чл. 68 от ЗЗДискр. във вр. чл. 149, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна, поради следните аргументи:

Обжалваното решение е издадено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт съгласно чл. 65, т. 5 във вр. с чл. 48 от ЗЗДискр. На проведеното на 17. 05. 2022 г. заседание присъстват всички членове от Четвърти специализиран състав, като на основание чл. 64, ал. 1 от ЗЗДискр. решението е взето с единодушие и е подписано от членовете на заседателния състав, без да е налице особено мнение. Оспореното решение е издадено в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му, съгласно разпоредбите на чл. 65 - чл. 66 от ЗЗДискр. във вр. с чл. 59, ал. 2 АПК. Посочени са обективно и пълно фактическите основания за неговото постановяване. Изложените в акта факти съответстват на приложените по делото писмени доказателства. Не се установява порок във формата по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК, който да обуславя отмяна на акта. Ответникът е формирал своите изводи въз основа на приложения и приобщен в административната преписка доказателствен материал. Ответникът, чрез своите фактически констатации обосновава е посочил действителното правно положение, не се установява непълнота на фактите, а след анализ и проверка на същите, съдът приема, че те са и реално осъществени. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на

оспорващия да организира адекватно защитата си във висиящия съдебен процес.

Спазени са разпоредбите на чл. 51, чл. 52 и чл. 54 от ЗЗДискр., проведена е процедура по проучване, като на страните е предоставена възможност да се запознаят със събраните по преписката материали и да организират защитната си теза. За изясняване на обективната истина е проведено открито заседание при съобразяване с основните принципи на процеса, гарантиращи равенството на страните в производството, тяхното активно участие, включително и при събирането на доказателства /чл. 8, чл. 34 и следващите от АПК/. Страните в производството са изслушани, насочени са към помирителна процедура, като им е предоставена възможност да обективират своите доказателствени искания и да изразят становище по доказателствата на насрещната страна.

Действително осъществилата се фактическа обстановка е изведена безпротиворечиво и е подведена под релевантния материален закон, като Комисията е отграничила предмета на спора и се е произнесла с оспорения акт дали е налице нарушение на антидискриминационното законодателство.

На основание чл. 64, ал. 1 от закона, резултатите от производството са обективирани в оспорваното решение, подписано от членовете на състава, присъствали на проведеното на 17. 05. 2022 г. заседание. Видно от горепосочените дати на приключване на производството и на произнасяне на решението, се констатира, че 14-дневният срок по чл. 63, ал. 3 ЗЗДискр. не е спазен. Сроковете по глава четвърта, раздел първи от ЗЗДискр. „Производство пред Комисията за защита от дискриминация” имат инструктивен характер, като срокът за обжалването започва да тече не от датата на последното проведено заседание пред КЗД, а от датата, на която жалбоподателят е получил препис на решението. Произнасянето от ответника след изтичането на срока по чл. 63, ал. 3 не съставлява процесуално нарушение със съществен характер, което да опорочи формираното воляизявление.

Задължение на КЗД е въз основа на изложените в жалбата обстоятелства да определи предмета на проучването, страните в административното производство, на които по реда на чл. 59, ал. 3 от ЗЗДискр. да даде възможност за запознаване със събраните по преписката материали. Впоследствие страните имат право да участват в заседанието, което се провежда на основание чл. 60 от ЗЗДискр. От събраните по преписката доказателства се установява, че в производството пред административния орган процесуалните действия на страните са съобразени с разпределената доказателствена тежест.

Поради това оспорваното решение е валиден административен акт, постановен от компетентен орган, във валидна писмена форма с реквизити по чл. 66 от ЗЗДискр., при спазване на процедурата по издаването му.

При извършена проверка за издаване на оспорваното решение при спазване на разпоредбите на материалния закон, съдът приема следното:

Не се оспорва, че до 12. 07. 2021 г. Д. К. Д. е заемал длъжност директор на дирекция „Противодействие на измамите“ в ДФ „Земеделие“, когато служебното му правоотношение е прекратено на основание чл. 107, ал. 1, т. 5 и чл. 108 от ЗДСл, поради промяна на изискванията за заемане на длъжността и въвеждане на образователна степен, а именно: „магистър“, област „сигурност и отбрана“, направление „Национална сигурност“. От представените в административната преписка доказателства е установено, че през 2021 г. са прекратени служебните правоотношения на още 99 служители на ДФ „Земеделие“, от които на 17 лица на

основание чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. се забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на посочените дискриминационни признаци. Съгласно § 1, т. 7 във връзка с т. 8 от ДР във връзка с чл. 4, ал. 2 и ал. 3 на ЗЗДискр. „неблагоприятно третиране“ е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение, в сравнение с други лица, което следва да бъде извършено на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 /„действителното, настояще или минало, или предполагаемо наличие на един или повече от тези признаци у дискриминираното лице или у лице, с което то е свързано, или се предполага, че е свързано, когато тази връзка е причина за дискриминацията“/. По-неблагоприятният характер на третирането при пряката дискриминация се установява при сравняване на реално настъпилите за дискриминираното лице вреди с положението на друго конкретно или хипотетично определено лице, поставено в ситуация, идентична на тази на неравно третиране, което обаче не е носител на защитения признак. Сравнението позволява да се открие причинната връзка между защитения признак, вредата и различието в третирането. За да се констатира наличието на дискриминация, е необходимо коректно да бъде посочено лице сравнител, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателя на базата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от закона /чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр/.

Съгласно разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр. в производство за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че е дискриминирана, представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен.

За да бъде квалифицирано дадено деяние като дискриминационно, трябва да е обусловено от защитен признак по смисъла на чл. 4, ал. 1 от ЗЗД и да има за резултат нарушаване на принципа на равенство. Доказването, че деянието не е дискриминационно, е изцяло в тежест на автора. Именно той трябва - пълно и главно, да докаже, че твърдените действия не водят до нарушаване на принципа на равно третиране и не са обусловени от защитен признак. За да се възложи тази доказателствена тежест на автора на твърдяната дискриминация, е необходимо страната, която твърди, че е жертва на дискриминация, да докаже *prima facie* дискриминация. Това изисква тя да установи, първо, фактът на неравно третиране, на сравнимост на ситуацията, на защитения признак, както и на различието по този признак със сравняваните лица, и второ, да докаже факти, от които може да се направи обосновано предположение за възможно осъществяване на неравно третиране поради защитен признак, т. е. за причинната връзка между спорното третиране и защитения признак.

В първата група са факти, които сами по себе си елемент на фактическия състав на нормата. Т.е. тяхното наличие директно е правопораждащо за спорното право. Доказването на тази група факти е главно - лицето, което се приема за жертва, трябва да ги докаже, и пълно - то трябва да създаде сигурно убеждение у съда в тяхната истинност. Що се отнася до втората група подлежащи на доказване факти, то това са факти, въз основа на които може да се направи обосновано предположение, което именно е релевантно и правопораждащо. Това означава, че е необходимо да се

докажат факти, които са достатъчна индиция, че съпоставимите лица, които не са носители на защитеният признак, са третирани по-благоприятно, за да може да се презумира, че именно защитеният признак е причината за неравното третиране. Тук не се изисква пълно и главно доказване, тъй като то би компрометирало в значителна степен ефективността на съдебната защита, която жертвата търси и законът ѝ гарантира /Решение № 6134 от 2. 05. 2012 г. на ВАС по адм. д. № 4894/2011 г./.

Следователно, в производството по установяване на дискриминация, за да възникне за отговорния за твърдяното нарушение на принципа на равно третиране задължение да доказва - пълно и главно, неговото спазване, е необходимо лицето, което твърди, че е дискриминирано, да докаже наличието на факти, които дават основание да се направи обосновано предположение за вероятно осъществяване на неравно третиране поради защитен признак. Т.е. необходимо е да съществуват доказателства, които са достатъчна индиция, че между съпоставимите лица – от една страна носителите на защитения признак и от друга страна – тези, които не са носители на защитения признак, е налице неравенство, за да може да се презумира, че именно защитеният признак е причината за неравенството“ /Решение № 11111 от 30. 08. 2012г. по адм. дело № 5665/2011г. на ВАС/.

За да се констатира наличието на дискриминация, е необходимо коректно да бъде посочено лице сравнител, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателя на базата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от закона /чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр./.

Сравнението, в този смисъл, се приема като основен и задължителен елемент от фактическия състав на всеки един от двата вида дискриминация и липсата му е основание да се приеме, че не е налице по-неблагоприятно третиране на жалбоподателя спрямо „друго лице при сравними сходни обстоятелства“.

По отношение на сочения от жалбоподателя защитен признак "образование" по делото остана недоказано, че друго лице /сравнител/, което не е носител на защитения признак "образование", посочен от него, в сравнима ситуация получава по-благоприятно третиране, за да бъде направен извод за пряка дискриминация по този признак. Сравнителят се дефинира като субект, намиращ се при същите обстоятелства като дискриминираното лице, но третиран различно именно защото не е носител на защитения признак. Липсата на такова лице пречатства установяването на неблагоприятния характер на третирането както относително така и индивидуално, а оттам и на причинна връзка между третирането и защитените признаци.

В конкретния случай липсва лице за сравнение, с което е било постъпено по-благоприятно и не е било освободено от длъжност през 2021 г., макар също да не е притежавало нужното образование.

В настоящия случай жалбоподателят Д. К. Д. е посочил, че прекратяването на служебни правоотношения поради въвеждане на нови изисквания за заемане на длъжност е честа практика в ДФ „Земеделие“, като в хода на производството е установено това обстоятелство освен по отношение на него и на още 16 лица. Тези лица /Ф. И. Б., К. Т. Я., Я. Н. Ч., М. С. М., В. С. З., Д. Т. Г., А. Ю. А., Д. Е. К., К. С. Н., И. А. Б.-М., К. В. Й., Ц. К. С., И. Н. П., Ж. В. Г., И. Г. П., И. П. П./, обаче не отговарят на изискването за сравнител в настоящия случай, за тях нито има данни да са поставени при сравними условия /не е установено при какви условия са променени длъжностните им характеристики/, нито е установено да са третирани по-благоприятно, напротив и техните служебни правоотношения са прекратени на същото основание - чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл.

Не може да бъде търсено и съпоставяне с лице, което е било назначено впоследствие /след 12. 07. 2021 г./ на същата длъжност, тъй като преценката за извършена дискриминация следва да се направи към датата на прекратяване на трудовото правоотношение с жалбоподателя. Въпреки това и предвид указанията, дадени с Решение № 5516/08. 05. 2024 г., постановено по адм. дело № 5346/2023 г. по описа на ВАС, изводът за наличие на осъществена дискриминация по осъществен признак „образование“ не се променя и от представеното по делото доказателство – копие от диплома за завършено образование на Е. И. Е.. Последващата преценка на ДФ „Земеделие“ лице с какво образование да заема длъжността директор на дирекция „Противодействие на измамите“ в ДФ „Земеделие“ е ирелевантна в конкретния случай, доколкото не е обвързана с момента, към който следва да бъде извършена преценката за осъществена дискриминация по признак „образование“. Отделно от това, обстоятелството, че впоследствие назначеният на посочената длъжност Е. Е. притежава диплома за завършено висше образование по специалността „Л.-градинарство“ с квалификация – Агроном – лозаро-градинар, свидетелства, че признакът "образование" не е причинно свързан с неравното третиране на засегнатото лице, тъй като и двете лица не притежават образователна степен образователна степен „магистър“, област „сигурност и отбрана“, професионално направление – „национална сигурност“.

В тази връзка следва да бъде подчертано, че жалбоподателят твърди, че въведеното изискване е оглед на неговата личност – да не може да заема длъжността именно той. Това обаче предполага евентуално осъществяване на дискриминация не по признак образование, а по някой от другите признаци по чл. 4 от ЗЗДискр., което обаче не е било заявено от Д. Д. и съответно – не е било предмет на разглеждане в производството пред КЗД.

Фактът, че трудовото правоотношение на жалбоподателя е прекратено, сам по себе си не доказва, че това е станало в нарушение на принципа за равно третиране. Дискриминация не се доказва автоматично и от обстоятелството, че заповедта, с която е прекратено трудовото правоотношение, е призната от съда за незаконосъобразна и отменена. Дискриминация може да се осъществи и с уволнение, признато от съда за законосъобразно, защото предметът на съдебен контрол е различен. Релевантното в случая е дали именно поради защитения признак жалбоподателят е третиран или поставен в по-неблагоприятно положение. За да е осъществен състав на нарушение на Закона за защита от дискриминация, следва да е установено различно третиране на лицето, извършено съзнателно, при наличие на пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, изразяваща се в признак по чл. 4 от закона. В този смисъл, не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определени лица, а е необходимо да се докаже още, че тази дискриминация е извършена съзнателно по някой от признаците, очертани в чл. 4 от закона. В случая не е установено, че прекратяването на трудовото правоотношение на жалбоподателя е в резултат на неравно третиране или поставяне в по-неблагоприятно положение по признак "образование". Не се установява спрямо Д. Д. да е имало различно отношение в сравнение с останалите служители в ДФ „Земеделие“, което да е свързано с притежаваното от него образование или с липсата на друго образование. Неоснователни са и доводите за наличие на дискриминация поради факта, че въведените в длъжностната характеристика нови изисквания за образование не са необходими за изпълнението на длъжността. Тези факти са относими към

законосъобразността на заповедта за прекратяване на служебното правоотношение на жалбоподателя, но не установяват осъществена дискриминация по смисъла на Закона за защита от дискриминация.

Не се установяват данни преценката при утвърждаване на длъжностната характеристика от 12. 07. 2021 г. за длъжността директор на дирекция „Противодействие на измамите“ да е направена на база някои от признаците по чл. 4 от ЗЗДискр. нито пряко, нито косвено. Незаконосъобразността на действията на органа при изменение на длъжностната характеристика /в нарушение на чл. 8, ал. 1 от Наредбата за длъжностите характеристики на държавните служители/, както и на последващата Заповед № 1655/12. 07. 2021 г. не означава непременно, че спрямо Д. К. Д. е извършен акт на дискриминация по признак „образование“. Тук е мястото да се посочи, че за да бъде установено дискриминационно третиране на едно лице спрямо друго, е необходимо да се установи обективно противоположен резултат за това лице, при упражняването на трудовата му дейност и то именно заради наличен негов защитен признак.

Не се установява Д. Д. да е поставен в по-неблагоприятно положение в сравнение с други негови колеги в идентично или сходно положение /при прекратяване на служебните им правоотношения/, само и единствено поради неговото образование, което не е в професионална област „сигурност и отбрана“ и направление „национална сигурност“.

Горните аргументи мотивират съда да приеме, че спрямо жалбоподателя не е осъществена дискриминация по посочения признак "образование", както е приел и административният орган, тъй като не е налице неравно третиране на Д. Д. към дата 12. 07. 2021 г. спрямо други държавни служители в ДФ „Земеделие“.

Съгласно чл. 146, т. 5 от АПК оспорването на административните актове се осъществява и при несъответствие с целта на закона. Съгласно чл. 2 от ЗЗДискр. целта на закона е да осигури на всяко лице правото на равенство пред закон; равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот; ефективна защита срещу дискриминацията. Ефективната защита срещу дискриминация би се осъществила само при условие, че е установено безпротиворечиво наличието на дискриминация на някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., което не е изпълнено в настоящия случай.

Поради горните аргументи съдът приема, че оспорваното Решение № 407/ 17. 08. 2022 г. на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав на Комисия за защита от дискриминация, постановено по преписка № 402/2021 г., представлява законосъобразен административен акт, жалбата срещу който следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора, искането на представителя на ответника за присъждане на направените по делото разноски за възнаграждение на юрисконсулт се явява основателно, съгласно разпоредбата на чл. 143, ал. 3 от АПК и чл. 78, ал. 8 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК. Съобразно чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, във връзка с чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и с оглед фактическата и правна сложност на делото, размерът на възнаграждението следва да се определи в общ размер на 300 /триста/ лева - по 100 /сто/ лева за всяка една от инстанциите – при първоначалното разглеждане на делото, за представителството пред касационната инстанция на основание чл. 226, ал. 3 от АПК, както и за настоящото съдебно производство.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд – София град, II-ро отделение, 53-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. К. Д. срещу Решение № 407/ 17. 08. 2022 г. на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав на Комисията за защита от дискриминация, постановено по преписка № 402/2021 г.

ОСЪЖДА Д. К. Д. да заплати на Комисията за защита от дискриминация направените по делото разноси в общ размер на 300 /триста/ лева.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

ДА СЕ ИЗПРАТЯТ на страните преписи от решението.